

דרך מצוותיך

שו"ת בהלכה מרבינו

תשובות והנהגות בענינים שונים

שאלה: חרם הקדמונים שלא להוציא לעז על המתים, ויל"ע האם מותר להוציא לעז על אחד שהיה רשע בחייו.
תשובה: מותר.

שאלה: בא לאיזה עיר ובאקראי נכנס למקום נוסף שציפו לבואו ג"כ, האם צריך להודיעם שלא טרח במיוחד אליהם [משום גניבת דעת], או"ד עדיף שישתוק.
תשובה: איהו דקא מטעי נפשיה.
[א.ה. - לכאורה נראה דכוונת רבינו שליט"א לעובדא דרבא ורב ספרא בחולין (צד, ב), עיי"ש].

שאלה: המסופק באיזה ענין, האם מותר לו לפתוח ספר כדי למצוא רמז למה שיעשה, או"ד אסור [משום דמיחזי כניחוש].
תשובה: לכאור' אין ראוי.

שאלה: האם יש להקפיד ליתן שם לספרו ע"ש דבר טוב דוקא [משום סימנא מילתא].
תשובה: לא.

שאלה: האם אחד שמנהגו להתפלל כוותיקין מידי יום ולא אמר בל"ג וקבלה, ופ"א חושש שלא יוכל להספיק לקיים מנהגו, האם צריך להתיר את נדרו [והאם ה"ה באחד שמנהגו לטבול בכל ער"ש, וכל הנהגה טובה].
תשובה: סומכין על התנאי ער"ה.

שאלה: אכל בשוגג איזה מאכל איסור, איך יוכל לכפר ע"ז.
תשובה: ילמד ההלכות.

שאלה: האם איסור גזל שינה בכלל גזל [וממילא שייכים בו כל דיני גזל].
תשובה: הוא מדין חסד שלא להקיץ חברו לחנם.

שאלה: קיבל מחברו ספרים ע"מ למוכרם בשבילו, וכשבא להחזיר הרווחים מצא סכום גדול יותר ממה שהיה צריך לקבל, מה דין העודף.
תשובה: יהא מונח עד שיבא אליהו.

שאלה: הנני בע"ח לחברי, ובהגיע זמן הפירעון שמעתי מאנשים נאמנים כי הוא עומד לפנות בזמן הקרוב לערכאות [בעניני עסקין], ונסתפקתי אם מותר לי לעכב את פירעון החוב שברשותי עוד זמן מה בכדי שלא לסייע מכספי ביד עוברי עבירה.
תשובה: זה אינו ענין.

שאלה: האם תיבת דואר נחשבת כחצר המשתמרת.
תשובה: לא.

שאלה: הרואה את חברו עובר עבירות תנועה ומסכן בכך חיי אדם, האם מותר למוסרו לשלטונות.
תשובה: פעם אחת יש לדונו לכף זכות.

(שערי שיח)

דרך פיקודיך

פנינים על פרשת שבוע

על חלומות אמתיים ושאינם אמיתיים

וְתֵאֱכֹלֶנָה הַפְּרוֹת רְעוֹת הַמְּרָאָה וְדַקְתָּ הַבֶּשֶׂר אֶת שֵׁבַע הַפְּרוֹת יְפֹת הַמְּרָאָה וְהַבְּרִיאוֹת (בראשית מ"א ד')

בחלומי, רואה פרעה דברים שלא יתכנו במציאות. פרה רעה אוכלת פרה בריאת בשר, וכן שבלים דקות בולעים שבלים טובות, וכן מה שלא נודע כי באו בקירבנה. וקשה שאיתא בגמ' (ברכות נה' ב') אין מראין לו לאדם בחלום, אלא מהרהורי ליבו, תדע דלא מחוו ליה לאינש לא דיקלא דדהבא ולא פילא דעייל בקופא דמחטא (שהם דברים משונים), והנה כאן פרעה ראה דברים שלא יתכנו במציאות.

וקושיא נוספת: מה כוונת הכתוב (פס' ז') וַיִּיקֶץ פְּרָעָה וַהֲגָה חֲלוֹם, וכי שייך לא לקוץ מהשינה ולראות שהוא חלום?
וביאור נפלא בזה, כותב רבינו:

אכן בשעת החלום, סבר פרעה שהוא אמיתי, (שיש אנשים שגם בחלום מרגישים שזה חלום, ומצינו בגמ' חלום בתוך חלום), אבל וַיִּיקֶץ פְּרָעָה וַהֲגָה חֲלוֹם שרק אחרי שקץ משנתו הכיר שהוא חלום ואין זה אמיתי, ואז הבין שזה חלום של נבואה, כי לא יתכן שאדם יראה בחלום דבר שלא קיים במציאות, (שאינ מראין לו לאדם אלא מהרהורי לבו), ולכן וַיְהִי בַּבֶּקֶר וַתִּפְעֶם רוּחוֹ וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרָא וּגו'.

זה גם הביאור בחלומות שחלם יוסף, קָמָה אֶלְמָתִי וְגַם נָצְבָה וַהֲגָה תִּסְבִּינָה אֶלְמָתִיכֶם וַתִּשְׁתַּחֲוֶינִי לְאֶלְמָתִי.... וְאָבִיו שָׁמַר אֶת הַדָּבָר (לז' ז', י"א).

אביו שמר את הדבר כי החלום היה אינו מציאותי, שאלומות משתחווים, ושמש ירח משתחווים וכו' ומוכרח שהוא כמין נבואה.

בימינו בדרך כלל סבור רבינו כי אין ממש בחלומות שחולמים, והוא מורה לומר בשעת ברכת כהנים את "הרבנו של עולם" הנדפס בסידורים, עם זאת יש יוצא מן הכלל, ותקצר היריעה. ונזכיר עובדא אחת.

בחורב שנת תשנ"ז אירא אסון נורא בארץ ישראל, שני מסוקים נתקלו זה בזה ונהרגו ונפצעו חיילים רבים רח"ל.

ימים ספורים אח"כ סיפר רבינו לתלמידו הגאון ר"א מן שליט"א: הגיע אלי אחרי האסון בחור שלומד בישיבה של חוג המזרחי, ואמר כי קודם האסון הוא חלם את כל המקרה לפרטים, שיהיה הרוגים וכו' כמו שאכן קרה, וגם חלם שהוא יתעורר בבוקר וידו תהיה מלא פצעים, ויקבל את המחלה הנוראה רח"ל וימות, ואכן הוא קם משנתו כשידו פצועה לגמרי, והוא בא אלי מפוחד שחושש על נפשו שימות.

ואמרתיו לו', המשיך רבינו – שאין חלום בלא דברים בטלים, ואפשר שהפרט שחלם שהוא ימות זה הדברים בטלים, ושיאמר בברכת כהנים את הרבנו של עולם, ושיעבור לישיבה קדושה וזה יגן עליו בעז"ה (כל משאלותיך).

(שבענו מטובך)

דבר העורך

אבד כלי חמדה - הגה"צ ר' משה טורק זצ"ל

נסתלק מעמנו המחנך הגה"צ ר' משה טורק זצ"ל מחותנו ומקורבו של יבדל"ח רבן של ישראל שליט"א, רבינו הכירו עוד מימי ילדותו כששהה ר' משה אצל מרנא החזו"א, וכידוע היה שלווח של החזו"א בהרבה ענינים ואכמ"ל,

רבינו העריכו וחיבבו מאש, תלמידם הרב סנדר פרייזלר מספר עדות מכלי ראשון שר' משה הגיע לבית רבינו, ורבינו נעמד, רבינו כיבדו לשבת, ר' משה השיב שרבינו ישב ראשון, רבינו השיב שר' משה ישב ראשון.

מספר הרב פרייזלר בהתרגשות שרבינו ולהבחל"ח ר' משה זמן ממושך שניהם עומדים כיון שכל אחד לא רצה לשבת לפני השני מפני הכבוד הגדול שרחשו אחד לשני, וכשר' משה יצא, רבינו ליווה אותו עד היציאה.

עוד מספר הרב פרייזלר על הכאב שכאב רבינו על שבשגגה ר' משה טרח לבוא לביתו, כשאחו שהוא היה צריך לבוא אליו. וכך היה המעשה: יום אחד ביקש ממנו רבינו לבדוק אם ר' משה בביתו שרוצה לדבר עמו, ר' סנדר הלך לבדוק כמובן, ר' משה שאלו מה רצית, ר' סנדר ענה לו לא רציתי כלום, רק רבינו רצה שאבדוק אם אתם בבית כי הוא רוצה לדבר עם הרב, ר' משה מיד ששמע את זה ללא שהיות לקח הכו"ח, ושאל את ר' סנדר אם יוכל להסיעו ברכבו לרבינו, ונסע מיד לרבינו, רבינו שמח לקראתו,

ולאחר שגמר לדבר עמו, כשר' משה יצא, רבינו הביע כאבו הגדול בפני ר' סנדר ותמה אתה אמרת לו שקראתי לו לבוא?, למה הטרחת אותו אני צריך לבוא אליו, ענה ר' סנדר איך היה המעשה, אך עדיין רבינו כאב מאד שר' משה הוטרח, ורבינו רצה מעיקרא שר' משה לא ישים לב לבדיקה, והוא יבוא אליו בהפתעה כדי לא להטריחו.

ממעשים אלו לומדים אנו הכבוד הגדול שרחש רבינו לר' משה, והביטול המוחלט של ר' משה לרבינו, אוי לנו כי אבד כלי חמדה.

דרך חוקיק

שו"ת על הש"ס מרבינו

מסכת שבת

ק"א:

מסוכרייא דנזייתא לשיטת הערוך

שאלה: "האי מסוכרייא דנזייתא, אסור להדוקה ביומא טבא" וכו', ולפירוש רבי נתן בעל הערוך, זהו איסור דאורייתא, דמיירי שלא הולך לאיבוד, (כמבואר בתוס' כתובות ו'). וצ"ע א"כ אמאי כתוב בגמ' לשון אסור להדוקה, ולא לשון של חייב.

תשובה: אסור וחייב.

ובפעם אחרת ענה: היינו הך.

***

ק"א:

בשיטת ר' שמעון להתיר סיכה בשמן וורד

שאלה: כתב רש"י "דאילו ר"ש סבר מסי, ואפ"ה שרי, דאין לך דמותר לזה ואסור לזה". דהיינו, דטעמא דר"ש דהתיר שמן וורד, דאין דבר שאסור לזה ומותר לזה. וצ"ב, דבמתני' מפורש טעם אחר, דכל ישראל בני מלכים, ואמאי הביא רש"י טעם אחר.

תשובה: מסביר טעמו בעיקרו.

***

ק"ד:

גדר רבב הנמצא על בגד תלמיד חכם

שאלה: "כל תלמיד חכם שנמצא רבב על בגדו חייב מיתה שנאמר כל משנאי אהבו וכו'", ופרש"י "שומן וחלב". האם ליכלוך אחר אינו בכלל זה, דלכאורה כל ליכלוך הוא מְשֵׁנִיא.

תשובה: לכלוך מאוס.

***

קטו:

אמאי פירטה הגמ' היכן ישב רבן גמליאל

שאלה: "מעשה באבא חלפתא שהלך אצל רבן גמליאל בריבי לטבריא, ומצאו שהיה יושב על שלחנו של יוחנן הנזוף". צ"ב מה בא ללמדנו באיזה שולחן ישב, ולמאי נפק"מ.

תשובה: שלא ישכח. (אריה שאג)

אשרי העם שרבינו מנהיגו

מהנעשה והנשמע בקודש פנימה בשבוע האחרון

- ילדי ת"ת באר יהושע נכנסו למבחן מרבן של ישראל, רבינו שאלם אף על פרשת השבוע, מי ישן על מזבח, בסיום המבחן עברו הילדים להתברך מרבינו, מחזה מפעים היה לראות את רבינו באהבה ובהרגשת אב אל בנו מחלק מיני מתיקה צעירי הצאן לחזקם.
- ילדי ת"ת עטרת שלמה ב"ב נבחנו ע"י רבן של ישראל על מסכת סוכה, לרגל סיום המסכת, בסיום המבחן רבינו בירכס בחום.
- ביאריציט רשכבה"ג מרנא אילת השחר זיע"א, רבינו עלה לציונו והעתיר לישועת הכלל ובפרט על התורמים למגבית חנוכה - קופת העיר.
- בחמישי שעבר נכנסו לרבינו ראשי ורבני ישיבת ראדין בנתניה למעמד פתיחת מגבית קרן הבניין של הישיבה, רבינו הרים את תרומתו ובירך את כל מי שיתרום למען הישיבה, כמו כן נכנס לרבינו הרב שטרית ראש ישיבת תורת חיים לעצה וברכה.
- בעש"ק נערך בקודש פנימה בראשות רבינו, מעמד סיום ש"ס משנה ברורה ללומדי ישיבה על קברו לע"נ רביה"ק מרנא אילת השחר זיע"א, רבינו חילק ספריו טעמא דקרא, ואגרות ומכתבים דרך אמונה למצטיינים, בסיום המעמד רבינו בירך באופן אישי את הלומדים, במעמד השתתפו עוד הגאון ר' אלעזר דוד אפשטיין מראשי ישיבת תורה בתפארתה והגאון ר' גדליה הוניגסברג שליט"א רב קהילת שונה הלכות.
- בתחילת השבוע נכנסו לרבן של ישראל שליט"א, רב העיר אלעד הגאון ר' מרדכי מלכא שליט"א יחד עם הנהלת תלמוד תורה "מאור ישראל" המנהל הרוחני הגאון הרב שלום פרץ, וסגן המנהל הרב דניאל וחנן, והנהלת תלמוד תורה "דרכי אליעזר" בראשות ראש המוסדות הגאון הרב רפאל בן דוד בנו של הגר"א בן דוד זצ"ל והמנהל הרב יוסף חיים מדינה, והתייעצו בענין חיבור המוסדות ורבינו הכריע לחיוב.

ברכת מזל טוב שלוחה לתלמיד רבינו ומקורבו הרה"ג ר' יעקב חלופסקי שליט"א

לרגל הולדת נכדתו בת לחתנו הרה"ג ר' אברהם ישעיהו רוזנבלט שליט"א, בן רב העיר ב"ב הגה"ג ר' שבח צבי רוזנבלט שליט"א יח"ר שיזכו הוריה וזקניה לרוות ממנה אך נחת דקדושה עד בלי די, ויזכו לגדלה לחופה ולמעשים טובים

לתרומות והנצחות ניתן לפנות
לפלאפון - 052-760-6474

יו"ל ע"י קו דרך אמונה: 0799-211-666
לקבלת הגיליון במייל: a0799211666@gmail.com
הגיליון יו"ל בסיוע עמותת "נעשה אדם" ע.ר. 580652063